

Stranac: A mi smo dokazali ne samo da nebića jesu, nego smo pokazali upravo i kakav je pojam nebića. Dokazavši naime da jest priroda različenoga i da je podijeljena na sva bića u njihovim međusobnim odnosima, usudili smo se reći za svaki njezin dio suprotstavljen biću da je samo to uistinu nebiće.

Teetet: Čini mi se, stranče, da smo rekli pravu istinu.

Stranac: Stoga neka netko ne rekne da se mi, dok pokazujemo da je nebiće suprotstavljeno biću, usuđujemo tvrditi da nebiće jest! Mi smo naime već prije rekli o nečem što je suprotstavljeno biću da ostavljamo po strani da li jest ili nije, ima li smisla ili je posve besmisleno. A što smo sada rekli da nebiće jest, ili neka nas netko pobijanjem uvjeri da ne govorimo pravo ili, dok mu je to nemoguće, treba i on da govori onako kao što i mi govorimo, to jest da se pojmovi međusobno miješaju i biće i drugo prodiru kroz sve i međusobno jedan kroz drugoga. Drugo učestvuje u biću i zbog tog učešća jest, ali ne ono u čemu je bio učesnik nego nešto drugo. Budući da je drugo nego biće, posve je jasno i nužno da je nebiće. No budući da biće učestvuje u drugom, bit će biće drugo od ostalih pojmova. Budući da je biće drukčije od njih svih, nije ono niti svaki od njih napose niti cjelokupnost ostalih nego samo za sebe tako da biće bez sumnje u bezbroj i bezbroj slučajeva nije, a tako i ostali pojedince i u cjelini često jesu a često nisu.

Teetet: Istina je.

Stranac: Ako netko tim suprotnostima ne vjeruje, treba da ispituje i kaže nešto bolje od onoga što je sada rečeno. Ili ako se netko, u uvjerenju da je otkrio nešto teško, veseli da vuče riječi čas na jednu a čas na drugu stranu, nije napravio stvar vrijednu velikoga truda, kako potvrđuju naši sadašnji zaključci. Jer otkriti to, nije niti domišljato niti teško, ali ono je u isto vrijeme i teško i lijepo.

Teetet: Koje to?

Stranac: Ono što je prije rečeno: ostavivši po strani to što svatko može, biti sposoban pratiti tvrdnje pobija-

jući ih jednu po jednu i, kad netko kaže da je ono što je različno na neki način istovjetno i ono što je istovjetno da je različno, znati ga slijediti na način i s obzirom na ono što tvrdi da jedno od obojega toga jest. No proglašavati istovjetno različnim u neku ruku i različno istovjetnim i veliko malenim i slično nesličnim i veseliti se tako unoseći uvijek suprotnosti u raspravljanja, nije to neko pravo pobijanje nego očito početničko ispitivanje nekoga koji se tek prihvatio bića.

Teetet: Točno.

ŠTO JE GOVOR?

44. Stranac: Jer zaista, moj dragi, kušati sve od svega odjeljivati ne samo da nije skladno nego je i svojstvo nekoga posve neobrazovana i nefilozofa⁵⁴.

Teetet: A zašto?

Stranac: Rastavljati svaki pojedini pojam od svega znači najpotpunije iščezavanje svih razgovora, jer nam kroz međusobno prepletanje pojmova nastaje govor.

Teetet: Istina je.

Stranac: Gledaj dakle kako smo se baš u pravi čas grabili u koštac s takvim ljudima i prisilili ih da dopuste da se jedno miješa s drugim.

Teetet: A zašto?

Stranac: Zato da nam govor bude jedna vrst bića. Jer ako bismo toga bili lišeni, bili bismo lišeni najvažnijega, to jest filozofije. Osim toga, u sadašnjem času treba da mi utvrdimo što je govor. Kad bismo njega bili lišeni, s dokazivanjem da on uopće ne postoji ne bismo bili sposobni da više išta iskažemo. A bili bismo njega lišeni, kad bismo dopustili da nema nikakvog miješanja ničega s ničim.

Teetet: To je točno, ali nisam shvatio zašto se moramo sada složiti s obzirom na govor.

⁵⁴ Tiče se Antistena.